



ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Центральну виборчу комісію

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1998, N 5, ст.17)

(Із змінами, внесеними згідно із Законом
N 744-IV (744-15) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 29, ст.234)

Р о з д і л І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Статус Центральної виборчої комісії

Центральна виборча комісія (далі - Комісія) є постійно діючим державним органом, який відповідно до Конституції України (254к/96-ВР), цього та інших законів України забезпечує організацію підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України, а також всеукраїнських референдумів.

Комісія здійснює консультативно-методичне забезпечення виборів до місцевих рад, сільських, селищних, міських голів і проведення місцевих референдумів.

Комісія очолює систему виборчих комісій, які утворюються для підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України та всеукраїнського референдуму, спрямовує їх діяльність.

Комісія є юридичною особою, має печатку із своїм найменуванням.

Стаття 2. Основні принципи діяльності Комісії

Комісія відповідно до своїх повноважень забезпечує здійснення передбачених Конституцією України та законами України принципів і засад виборчого процесу, реалізацію виборчих прав громадян.

Комісія будує свою діяльність на принципах законності, незалежності, об'єктивності, компетентності, професійності, колегіальності розгляду і вирішення питань, обґрунтованості прийнятих рішень, відкритості і гласності.

Стаття 3. Незалежність Комісії

Комісія є незалежним державним органом, який здійснює свої повноваження самостійно, незалежно від інших державних органів та органів місцевого самоврядування.

Комісія зобов'язана діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Порядок утворення, склад, повноваження та організація діяльності Комісії визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України.

Втручання будь-яких органів, посадових і службових осіб, громадян та їх об'єднань у вирішення питань, що належать до повноважень Комісії, не допускається, крім випадків, передбачених законами України.

Гарантії незалежності Комісії у здійсненні своїх повноважень встановлюються Конституцією України, цим та іншими законами України.

Стаття 4. Відкритість і гласність у діяльності Комісії

Діяльність Комісії здійснюється відкрито і гласно.

На засіданнях Комісії мають право бути присутніми кандидати у Президенти України, кандидати у народні депутати України, їх довірені особи, представники політичних партій, виборчих блоків партій, представники органів законодавчої, виконавчої, судової влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, а також офіційні спостерігачі від інших держав, міжнародних організацій, громадських організацій України. За рішенням Комісії на її засіданні можуть бути присутні й інші особи.

На засіданнях Комісії при розгляді заяв і скарг мають право бути присутніми представники заінтересованих сторін.

Рішення Комісії публікуються в центральних і місцевих засобах масової інформації у випадках і в строки, встановлені законами України "Про вибори Президента України" ([1297-12](#)), "Про вибори народних депутатів України" ([541/97-ВР](#)), "Про всеукраїнський та місцеві референдуми" ([1286-12](#)).

Стаття 5. Місцезнаходження та атрибути залу засідань Комісії

Місцезнаходженням Комісії є столиця України - місто Київ.

На будинку, де знаходиться Комісія, вивішується Державний Прапор України.

Державний Герб України та Державний Прапор України є обов'язковими атрибутами залу засідань Комісії.

Р о з д і л І І

ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ, СКЛАД ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІСІЇ

Стаття 6. Порядок утворення та склад Комісії

Верховна Рада України призначає на посаду та припиняє повноваження членів Комісії за поданням Президента України.

До складу Комісії входять 15 членів Комісії.

Кандидатури осіб на посади членів Комісії попередньо обговорюються в депутатських групах і фракціях, а їх призначення проводиться за наявності висновків відповідного комітету Верховної Ради України.

Голова Комісії, заступник Голови Комісії, секретар Комісії обираються з числа членів Комісії шляхом таємного голосування на її засіданні.

Голова Комісії, заступник Голови Комісії, секретар Комісії, а також не менше третини інших членів Комісії повинні мати вищу юридичну освіту.

Після сформування Комісії відповідно до цього Закону її персональний склад протягом року не можна змінювати більш як на одну третину.

Комісія працює на постійній основі. Члени Комісії звільняються від виконання виробничих або службових обов'язків за попереднім місцем роботи.

Строк повноважень членів Комісії - 6 років.

Стаття 7. Вимоги до членів Комісії

Членом Комісії може бути громадянин України, який на день призначення досяг двадцяти п'яти років, має право голосу, проживає в Україні не менше п'яти останніх років та володіє державною мовою.

Член Комісії не може бути народним депутатом України або мати інший представницький мандат, бути кандидатом у Президенти України, кандидатом у народні депутати України, їх довіреною особою, представником або уповноваженою особою політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах, подружжям та іншим близьким родичем кандидата, а також перебувати в їх підпорядкуванні, членом іншої виборчої комісії, членом ініціативної групи всеукраїнського референдуму та в інших випадках, передбачених законами України.

Член Комісії не може входити до складу органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, займатися підприємницькою або іншою діяльністю, крім викладацької, наукової та творчої у вільний від роботи час, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства, що має на меті одержання прибутку.

Не може бути призначений до складу Комісії громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

Член Комісії, який до свого призначення на посаду був членом будь-якої політичної партії, на час здійснення своїх повноважень зупиняє членство у цій партії. Він не може брати участь в її діяльності чи виконувати доручення органу партії.

У разі реєстрації члена Комісії кандидатом у Президенти України, кандидатом у народні депутати України, їх довіреною особою, представником або уповноваженою особою політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах, членом ініціативної групи з всеукраїнського референдуму його повноваження в Комісії зупиняються до вирішення питання про їх припинення у встановленому чинним законодавством порядку з моменту його реєстрації.

Стаття 8. Присяга члена Комісії

Члени Комісії перед вступом на посаду складають на пленарному засіданні Верховної Ради України таку присягу:

"Я, (прізвище, ім'я та по батькові), присягаю Українському народу при здійсненні своїх повноважень у Центральній виборчій комісії додержуватися Конституції України та законів України, позапартійної позиції, бути об'єктивним у вирішенні питань, що належать до відання Комісії, забезпечувати реалізацію і захист виборчих прав громадян України".

Особа, яка склала присягу, ставить свій підпис під текстом присяги.

Відмова члена Комісії скласти присягу є підставою для скасування Верховною Радою України рішення про його призначення на посаду.

Комісія є повноважною з моменту призначення на посаду та складення присяги не менш як двома третинами її складу.

Стаття 9. Організація діяльності Комісії

Комісія є колегіальним органом, який приймає рішення після розгляду на своїх засіданнях питань, що належать до її відання.

Діяльність Комісії організовують Голова Комісії, заступник Голови Комісії та секретар Комісії.

Стаття 10. Засідання Комісії

Основною організаційною формою діяльності Комісії є її засідання. На засіданні Комісії може бути розглянуто будь-яке питання, яке відповідно до цього та інших законів України належить до компетенції Комісії.

Засідання Комісії скликаються її Головою, а у разі його відсутності - заступником Голови Комісії. У разі відсутності Голови Комісії, заступника Голови Комісії чи їх відмови скликати засідання Комісії воно може бути скликане не менш як третьою членів Комісії з обов'язковим повідомленням усіх членів Комісії про час і місце засідання.

Засідання Комісії веде Голова Комісії або заступник Голови Комісії, а в разі невиконання ними з будь-яких причин своїх функцій Комісія визначає зі свого складу головуєчого на засіданні.

Засідання Комісії проводиться згідно з регламентом Комісії і є правомочним за наявності не менш як двох третин її складу, встановленого у частині другій статті 6 цього Закону.

Порядок денний засідання Комісії формує її Голова, а в разі його відсутності - заступник Голови Комісії або головуєчий на засіданні.

У засіданнях Комісії можуть брати участь особи, зазначені в частинах другій і третій статті 4 цього Закону.

Кожна політична партія, виборчий блок партій, список кандидатів у депутати яких зареєстровано для участі у виборах, можуть на період виборчої кампанії делегувати одного представника до Комісії для участі в її засіданнях з правом дорадчого голосу.

Комісія може прийняти рішення про позбавлення права участі в засіданні осіб, зазначених у частинах другій і третій статті 4 цього Закону, якщо вони втручаються у роботу Комісії і перешкоджають проведенню її засідання.

Комісія веде протокол засідання, який підписується Головою Комісії, а у випадках, передбачених частиною третьою

цієї статті, - головуєчим на засіданні Комісії, а також секретарем Комісії.

Стаття 11. Рішення Комісії

Комісія за результатами розгляду питань на засіданнях у межах своїх повноважень приймає рішення.

Рішення Комісії приймаються у формі постанов відкритим голосуванням більшістю голосів від персонального складу Комісії. За рівної кількості голосів членів Комісії, поданих під час голосування, прийнятим вважається те рішення, за яке голосував головуєчий на засіданні Комісії.

Член Комісії, присутній на її засіданні, який не погоджується з рішенням, прийнятим Комісією, має право викласти окрему думку, що в письмовій формі додається до протоколу засідання Комісії.

Рішення Комісії підписуються Головою Комісії, а у випадках, передбачених частиною третьою статті 10 цього Закону, - головуєчим на засіданні Комісії.

Рішення, прийняті Комісією, можуть бути змінені тільки самою Комісією або за рішенням суду.

Рішення Комісії у випадках, передбачених законодавством, може бути оскаржене у встановленому законом порядку до суду.

Стаття 12. Обов'язковість рішень та законних вимог Комісії

Рішення Комісії, прийняті в межах її повноважень, є обов'язковими для виконання.

Рішення Комісії підлягають обов'язковому розгляду організаціями і посадовими особами, яких вони стосуються. Про результати їх розгляду чи вжиті заходи повинно бути повідомлено Комісію у встановлений нею строк.

Керівники, інші посадові чи службові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, виборчих комісій та комісій всеукраїнського референдуму в порядку, передбаченому законодавством, зобов'язані на вимогу Комісії прибути на її засідання, надавати необхідні відомості і матеріали, відповідати на запитання.

У разі виявлення в процесі перевірок чи розгляду на засіданнях Комісії питань, що належать до її повноважень, порушень закону, ознак корупції чи інших правопорушень, відповідні матеріали передаються до правоохоронних органів.

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, посадові і службові особи цих органів зобов'язані сприяти Комісії у здійсненні нею своїх повноважень.

Невиконання, неналежне, несвоєчасне виконання рішень Комісії, вимог її посадових осіб тягне за собою юридичну відповідальність, встановлену законами України.

Р о з д і л III

ПОВНОВАЖЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Стаття 13. Повноваження Комісії щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України

Центральна виборча комісія:

- 1) організовує підготовку і проведення виборів Президента України;
- 2) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційних виборчих прав громадян України при проведенні виборів Президента України;
- 3) здійснює контроль за додержанням конституційних норм виборчого права та виконанням Закону України "Про вибори Президента України" (1297-12) і забезпечує однакове їх застосування на всій території України у межах своєї компетенції;
- 4) звертається у разі необхідності до Конституційного Суду України щодо тлумачення Закону України "Про вибори Президента України", інших законів України або окремих їх положень з питань проведення виборів Президента України, вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення виборів Президента України;
- 5) утворює виборчі округи по виборах Президента України;
- 6) публікує інформацію про строки проведення виборчої кампанії, список округів та інші матеріали про свою діяльність;
- 7) спрямовує, координує та контролює діяльність виборчих комісій з виборів Президента України;
- 8) встановлює порядок використання коштів на проведення виборів Президента України і розподіляє їх по виборчих комісіях та відповідних радах, сприяє забезпеченню виборчих комісій приміщеннями, транспортом, зв'язком, розглядає інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів;
- 9) встановлює форми виборчих бюлетенів по виборах Президента України, списків виборців, протоколів засідань виборчих комісій, інших виборчих документів, зразки виборчих скриньок для голосування, печаток виборчих комісій, визначає порядок зберігання та передачі виборчих документів;
- 10) заслуховує повідомлення виборчих комісій, керівників міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів Президента України;
- 11) реєструє політичні партії та їх виборчі блоки, які виявили намір висунути свого кандидата у Президенти України;
- 12) проводить реєстрацію кандидатів у Президенти України, відповідно до закону продовжує строки збирання підписів на підтримку претендента на кандидата в Президенти України, подання виборчих документів, вирішує інші питання, пов'язані з реєстрацією кандидатів у Президенти України, в разі виникнення обставин, що не залежать від осіб, які балотуються, інших суб'єктів виборчого процесу;
- 13) встановлює результати виборів Президента України, публікує в пресі та оголошує в інших засобах масової інформації повідомлення про результати виборів Президента України;
- 14) вручає посвідчення Президенту України про обрання його на цю посаду;
- 15) вносить до Верховної Ради України подання про призначення повторних виборів Президента України;
- 16) забезпечує акредитацію на виборах Президента України офіційних спостерігачів від інших держав та

міжнародних організацій відповідно до положення про статус спостерігачів, що затверджується Комісією, видає їм відповідні посвідчення;

17) розглядає звернення, заяви і скарги громадян на рішення та дії або бездіяльність виборчих комісій (крім заяв і скарг на неправильності у списках виборців), скасовує, змінює рішення виборчих комісій, які суперечать закону, або зупиняє їх дію, приймає інші рішення з цих питань;

18) здійснює інші повноваження відповідно до Закону України "Про вибори Президента України", цього та інших законів України.

Стаття 14. Повноваження Комісії щодо організації підготовки і проведення виборів народних депутатів України

Центральна виборча комісія:

1) організовує підготовку і проведення виборів народних депутатів України;

2) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційних виборчих прав громадян України при проведенні виборів народних депутатів України;

3) здійснює на всій території України контроль за виконанням виборчого законодавства і забезпечує відповідно до законів України його однакове застосування;

4) звертається у разі необхідності до Конституційного Суду України щодо тлумачення Закону України "Про вибори народних депутатів України" ([541/97-ВР](#)), інших законів України або окремих їх положень з питань проведення виборів народних депутатів України, вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення виборів народних депутатів України;

5) очолює систему виборчих комісій, які утворюються для проведення виборів народних депутатів України, спрямовує їх діяльність;

6) здійснює методичне забезпечення діяльності виборчих комісій;

7) розробляє і затверджує кошторис витрат на підготовку та проведення виборів, встановлює порядок використання коштів, виділених з державного бюджету на проведення виборів, вирішує питання матеріально-технічного забезпечення підготовки та проведення виборів, здійснює контроль за цільовим використанням коштів;

8) здійснює вибірково контроль за використанням виборчих фондів політичних партій, виборчих блоків партій, що беруть участь у виборах, кандидатів у депутати відповідно до вимог Закону України "Про вибори народних депутатів України" та цього Закону;

(Пункт 8 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 744-IV ([744-15](#)) від [15.05.2003](#))

9) утворює одномандатні виборчі округи, оприлюднює повідомлення про утворення одномандатних виборчих округів із зазначенням їхніх номерів, меж, центрів, орієнтовної кількості виборців; (Пункт 9 статті 14 в редакції Закону N 744-IV ([744-15](#)) від [15.05.2003](#))

10) утворює виборчі дільниці у випадках, передбачених Законом України "Про вибори народних депутатів України" ([2766-14](#));

(Пункт 10 статті 14 в редакції Закону N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

11) реєструє відповідно до законів України кандидатів у депутати, включених до виборчих списків політичних партій (блоків), та видає представникам політичних партій (блоків) копію рішення про реєстрацію, посвідчення кандидатів у депутати; (Пункт 11 статті 14 в редакції Закону N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

12) реєструє представників уповноважених осіб політичних партій, виборчих блоків партій, видає їм посвідчення; (Пункт 12 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

13) оприлюднює виборчі списки кандидатів у депутати партії (блоку), перелік кандидатів у депутати, зареєстрованих в одномандатному виборчому окрузі у порядку, визначеному Законом України "Про вибори народних депутатів України" (2766-14);

(Пункт 13 статті 14 в редакції Закону N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

14) затверджує форми виборчих бюлетенів, затверджує текст бюлетеня по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу, забезпечує його виготовлення; (Пункт 14 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

15) встановлює форми списків виборців, протоколів засідань виборчих комісій, посвідчень та інших виборчих документів, передбачених Законом України "Про вибори народних депутатів України", зразки виборчих скриньок для голосування, печаток виборчих комісій, визначає порядок зберігання та передачі виборчих документів до відповідних державних архівних установ;

16) заслуховує повідомлення виборчих комісій, а також міністерств та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою та проведенням виборів;

17) здійснює функції окружної виборчої комісії багатомандатного загальнодержавного виборчого округу, встановлює результати виборів по ньому, повідомляє про них населення через засоби масової інформації;

18) реєструє обраних депутатів у порядку, визначеному Законом України "Про вибори народних депутатів України";

19) оприлюднює результати виборів депутатів; (Пункт 19 статті 14 в редакції Закону N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

20) приймає рішення про проведення повторних виборів;

21) публікує списки обраних депутатів із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, професії, посади (заняття), місця роботи і проживання, належності до партії, номера виборчого округу, по якому його обрано;

22) видає тимчасове посвідчення народного депутата України особам, які обрані та виконали вимоги Конституції України і законів України щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності. Після складення обраним народним депутатом України присяги в тижневий строк видає йому депутатське посвідчення встановленого зразка;

23) приймає рішення про проведення проміжних виборів у одномандатних виборчих округах, організовує проведення цих виборів; (Пункт 23 статті 14 в редакції Закону N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

24) розглядає звернення, заяви і скарги щодо рішень, дій або бездіяльності окружних та дільничних виборчих комісій, приймає по них рішення;

25) розглядає заяви юридичних та фізичних осіб стосовно питань, що віднесені до її повноважень, і приймає по них рішення;

26) реєструє офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій та видає їм посвідчення за встановленою нею формою; (Пункт 26 статті 14 в редакції Закону N 744-IV ([744-15](#)) від [15.05.2003](#))

(Пункт 27 статті 14 виключено на підставі Закону N 744-IV ([744-15](#)) від [15.05.2003](#))

28) контролює діяльність окружних виборчих комісій щодо питань забезпечення приміщеннями, транспортом, зв'язком, іншими засобами матеріально-технічного забезпечення виборів;

29) публікує дати початку і закінчення подання кандидатур у члени виборчих комісій, утворення виборчих комісій, утворення виборчих округів, подання виборчих списків кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій та реєстрації кандидатів у депутати, інших заходів, визначених Законом України "Про вибори народних депутатів України"; (Пункт 29 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 744-IV ([744-15](#)) від [15.05.2003](#))

30) скасовує рішення в частині реєстрації у багатомандатному виборчому окрузі кандидата (кандидатів) у депутати, включеного (включених) до виборчого списку політичної партії (блоку), у випадках, передбачених Законом України "Про вибори народних депутатів України" ([2766-14](#)); (Пункт 30 статті 14 в редакції Закону N 744-IV ([744-15](#)) від [15.05.2003](#))

31) визначає порядок використання засобів масової інформації під час виборчих кампаній відповідно до порядку, встановленого законами України;

32) здійснює інші повноваження відповідно до Закону України "Про вибори народних депутатів України", цього та інших законів України.

Стаття 15. Повноваження Комісії щодо організації підготовки і проведення всеукраїнського референдуму

Центральна виборча комісія:

1) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційного права громадян України брати участь у всеукраїнському референдумі;

2) організовує підготовку і проведення всеукраїнського референдуму;

3) реєструє ініціативні групи з всеукраїнського референдуму, встановлює форму підписних листів для збирання підписів для проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою;

4) здійснює в порядку, передбаченому законом, на всій території України контроль за виконанням законодавства про всеукраїнський референдум і забезпечує його однакове застосування;

5) звертається у разі необхідності до Конституційного Суду України щодо тлумачення Закону України "Про

всеукраїнський та місцеві референдуми" (1286-12), інших законів України або окремих їх положень з питань проведення всеукраїнського референдуму, вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення всеукраїнського референдуму;

6) спрямовує діяльність комісій з всеукраїнського референдуму;

7) розподіляє кошти по комісіях з всеукраїнського референдуму, контролює забезпечення комісій з всеукраїнського референдуму приміщеннями, транспортом, зв'язком, розглядає інші питання матеріально-технічного забезпечення всеукраїнського референдуму;

8) встановлює форми списків громадян, які мають право брати участь у всеукраїнському референдумі, протоколів засідань комісій з всеукраїнського референдуму, інших документів з проведення всеукраїнського референдуму, зразки скриньок для голосування і печаток комісій з всеукраїнського референдуму, порядок зберігання документів з проведення всеукраїнського референдуму;

9) заслуховує повідомлення комісій з всеукраїнського референдуму, а також керівників міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням всеукраїнського референдуму;

10) забезпечує акредитацію на всеукраїнських референдумах офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій згідно з положенням про статус спостерігачів, що затверджується Комісією, видає їм відповідні посвідчення;

11) підбиває підсумки всеукраїнського референдуму в цілому по Україні, публікує в пресі повідомлення про його підсумки;

12) розглядає заяви і скарги на рішення, дії або бездіяльність комісій з всеукраїнського референдуму і приймає рішення з цих питань;

13) здійснює інші повноваження відповідно до Закону України "Про всеукраїнський та місцеві референдуми", цього та інших законів України.

Стаття 16. Повноваження Комісії щодо фінансового забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму

Комісія формує кошторис, розподіляє кошти, що виділяються з Державного бюджету України на фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів і всеукраїнського референдуму, діяльності окружних, дільничних виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму, контролює правильне та цільове використання зазначених коштів, залучає до проведення перевірок працівників Міністерства фінансів України та органів державної податкової служби України.

Порядок обліку надходження та витрат бюджетних коштів, що виділяються на підготовку та проведення виборів і всеукраїнських референдумів, коштів виборчих фондів кандидатів та виборчих фондів партій, виборчих блоків партій визначається Комісією відповідно до законодавства.

Комісія встановлює форми фінансового звіту виборчих комісій та комісій з всеукраїнського референдуму про надходження та витрати коштів, що виділяються на підготовку і проведення відповідно виборів або всеукраїнського референдуму, та фінансового звіту кандидатів, партій, виборчих блоків партій.

Комісія подає фінансовий звіт про витрату коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення відповідно виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму, до Рахункової палати не пізніше як через три місяці з дня офіційного опублікування загальних результатів виборів або всеукраїнського референдуму.

Стаття 17. Повноваження Комісії щодо організації виборів місцевих рад, сільських, селищних та міських голів і місцевих референдумів

Комісія здійснює консультативно-методичне забезпечення діяльності виборчих комісій при проведенні виборів місцевих рад, сільських, селищних та міських голів і місцевих референдумів.

Комісія:

встановлює форми виборчих документів;
встановлює зразок виборчої скриньки;
утворює у п'ятиденний строк відповідні виборчі округи та виборчі комісії у разі, коли Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласна, Київська та Севастопольська міська рада у визначений законодавством строк не утворить їх;
затверджує положення про статус офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій на виборах місцевих рад, сільських, селищних та міських голів і місцевих референдумах.

Р о з д і л І V

ПРАВОВИЙ СТАТУС І ПОВНОВАЖЕННЯ ЧЛЕНІВ КОМІСІЇ

Стаття 18. Повноваження Голови Комісії

Голова Комісії:

- 1) здійснює керівництво діяльністю Комісії та її секретаріатом, організовує їх роботу;
- 2) забезпечує підготовку засідань Комісії і питань, що вносяться на її розгляд;
- 3) скликає засідання Комісії, забезпечує повідомлення членів Комісії про час скликання засідання та питання, які передбачається внести на її розгляд, веде засідання Комісії;
- 4) вносить на розгляд Комісії пропозиції щодо структури і штату секретаріату Комісії;
- 5) призначає на посади та звільняє з посад працівників секретаріату Комісії, а також вирішує інші питання відповідно до Закону України "Про державну службу" ([3723-12](#)), інших законів України;
- 6) інформує від імені Комісії Верховну Раду України, Президента України про результати та підсумки виборів

Президента України, народних депутатів України та всеукраїнського референдуму;

7) підписує постанови Комісії та протоколи її засідань;

8) забезпечує розгляд звернень юридичних та фізичних осіб, що надходять до Комісії, веде особистий прийом громадян;

9) представляє Комісію у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, виборчими комісіями, підприємствами, установами і організаціями, іноземними державами, виборцями.

Голова Комісії є розпорядником бюджетних коштів, що виділяються на утримання Комісії та її секретаріату.

Голова Комісії у межах своїх повноважень видає розпорядження з питань організації діяльності секретаріату Комісії.

Голова Комісії здійснює інші повноваження відповідно до цього Закону та інших законів України.

Стаття 19. Повноваження заступника Голови Комісії

Заступник Голови Комісії відповідно до регламенту Комісії виконує окремі обов'язки, що випливають із повноважень Комісії, а також за дорученням Голови Комісії - окремі функції і повноваження Голови.

У разі відсутності Голови Комісії або неможливості здійснення ним своїх функцій і повноважень з інших причин заступник Голови Комісії здійснює функції і повноваження Голови Комісії, передбачені статтею 18 цього Закону.

Стаття 20. Повноваження секретаря Комісії

Секретар Комісії організовує роботу секретаріату Комісії по організаційному забезпеченню діяльності Комісії та відповідно до регламенту Комісії здійснює інші повноваження.

Стаття 21. Повноваження інших членів Комісії

Члени Комісії готують питання на розгляд Комісії. Члени Комісії здійснюють повноваження відповідно до встановленого регламентом Комісії розподілу обов'язків між ними, а також виконують окремі доручення Голови Комісії або заступника Голови Комісії.

Стаття 22. Права та обов'язки членів Комісії

Члени Комісії при виконанні своїх обов'язків по забезпеченню здійснення Комісією повноважень, передбачених цим та іншими законами, мають право:

1) проводити перевірки діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, політичних партій, виборчих блоків партій, інших об'єднань громадян, їх посадових осіб, підприємств, установ і організацій, виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму з питань організації підготовки і проведення виборів та всеукраїнського референдуму;

2) вимагати і отримувати від керівників та інших посадових і службових осіб підприємств, установ і організацій, виборчих комісій та комісій з всеукраїнського референдуму необхідну документацію, статистичні дані, бухгалтерсько-

фінансові звіти та інші матеріали, а також усні та письмові пояснення з питань, пов'язаних з проведенням перевірок;

3) залучати до проведення перевірок, а також до участі у вивченні окремих питань вчених, спеціалістів та експертів, працівників установ і організацій, державних податкових, контрольно-ревізійних служб, правоохоронних органів;

4) давати з питань, що належать до повноважень Комісії, доручення, що є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами;

5) інформувати Комісію про результати проведених перевірок та вивчення питань, а також доводити їх до відома керівників відповідних органів і організацій;

6) користуватися в установленому порядку банками даних інших державних органів;

7) використовувати державні, в тому числі урядові, системи зв'язку;

8) входити безперешкодно у випадках, передбачених законом, до державних органів, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, а також бути присутніми на засіданнях виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму;

9) виступати на засіданнях Комісії, вносити пропозиції з питань, що належать до її повноважень, вимагати проведення по них голосування;

10) ставити іншим учасникам засідання Комісії запитання відповідно до порядку денного та отримувати відповіді по суті;

11) знайомитися з будь-якими документами і матеріалами з питань, що розглядаються на засіданнях Комісії.

Члени Комісії при здійсненні своїх повноважень зобов'язані додержуватися вимог Конституції України і законів України, складеної присяги, не вчиняти будь-яких дій, що ганьблять звання члена Комісії і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності.

Членам Комісії забороняється агітувати за кандидатів, політичні партії, виборчі блоки партій або проти них на виборах, за або проти питань, винесених на всеукраїнський референдум.

Голова Комісії, заступник Голови Комісії, секретар Комісії та інші члени Комісії мають право брати участь у засіданнях Верховної Ради України, її комітетів і тимчасових спеціальних та інших комісій під час розгляду питань, що стосуються проведення виборів і всеукраїнського референдуму.

Стаття 23. Обов'язковість вимог Комісії та її членів

Вимоги Комісії, її Голови, заступника Голови, секретаря та інших членів Комісії, пов'язані з виконанням ними повноважень Комісії, є обов'язковими для всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування, політичних партій, виборчих блоків партій, інших об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, їх посадових осіб, виборчих комісій та комісій з всеукраїнського референдуму.

Керівники, інші посадові особи підприємств, установ і організацій, діяльність яких перевіряється, зобов'язані створювати належні умови для роботи членів Комісії та посадових осіб її секретаріату, забезпечувати їх технічне

обслуговування і виконання вимог щодо надання необхідної документації та інших матеріалів.

Стаття 24. Правовий статус Голови, заступника Голови, секретаря та інших членів Комісії, гарантії їхнього захисту

Голова, заступник Голови, секретар та інші члени Комісії відповідно до цього Закону є посадовими особами, які наділені статусом, необхідним для забезпечення здійснення функцій і повноважень Комісії, передбачених цим та іншими законами України.

Забороняється використання членом Комісії свого статусу з метою, не пов'язаною з діяльністю Комісії.

Голова, заступник Голови, секретар та інші члени Комісії у своїй діяльності є незалежними.

Незалежність членів Комісії забезпечується: особливим порядком призначення та дострокового припинення повноважень;

забороною втручання будь-кого у здійснення Комісією повноважень;

особистою недоторканністю; матеріальним і соціальним забезпеченням.

Усі державні органи, органи місцевого самоврядування, об'єднання громадян зобов'язані поважати незалежність членів Комісії і не посягати на неї.

За будь-який вплив на членів Комісії з метою перешкодити здійсненню ними своїх повноважень або доручень Комісії чи добитися прийняття рішення, що суперечить законодавству, насильницькі дії чи образу, а також поширення неправдивої інформації щодо них винні особи несуть встановлену законом відповідальність.

Стаття 25. Дострокове припинення повноважень члена Комісії

Повноваження члена Комісії можуть бути достроково припинені за рішенням Верховної Ради України у разі:

1) порушення ним Конституції України ([254к/96-ВР](#)) чи законів України та складеної присяги;

2) припинення його громадянства;

3) вибуття його на постійне місце проживання за межі України;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

5) реєстрації його кандидатом у Президенти України або кандидатом у народні депутати України, їх довіреною особою чи уповноваженою особою політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах, членом іншої виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму чи ініціативної групи з всеукраїнського референдуму або висунення представником політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах;

6) порушення ним вимог, передбачених частиною третьою статті 7 цього Закону;

7) звернення члена Комісії з особистою заявою про складення своїх повноважень;

8) визнання його недієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення таким, що помер;

9) смерті.

Зміни у складі Комісії проводяться у такий же спосіб, як і призначення членів Комісії.

Верховна Рада України після внесення Президентом України подання щодо дострокового припинення повноважень члена Комісії розглядає його в місячний строк і приймає відповідне рішення.

Р о з д і л V

РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ ТА СЕКРЕТАРІАТ КОМІСІЇ

Стаття 26. Регламент Комісії

Порядок організації і внутрішньої роботи Комісії, що не врегульований цим Законом, визначається регламентом Комісії, який за пропозицією Голови затверджується Комісією більшістю від її складу.

Регламент Комісії не може суперечити вимогам Конституції України ([254к/96-ВР](#)), цього та інших законів України.

Стаття 27. Секретаріат Комісії

Секретаріат Комісії виконує організаційну, юридичну, аналітичну, інформаційно-довідкову та матеріально-технічну роботу, спрямовану на забезпечення здійснення Комісією повноважень, передбачених цим Законом.

Положення про секретаріат, його структура і штат, правила внутрішнього трудового розпорядку затверджуються Комісією.

Р о з д і л VI

ФІНАНСУВАННЯ КОМІСІЇ, МАТЕРІАЛЬНЕ І СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЧЛЕНІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ СЕКРЕТАРІАТУ КОМІСІЇ

Стаття 28. Фінансування Комісії

Витрати, пов'язані з діяльністю Комісії та її секретаріату, фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. Обсяг цих коштів за поданням Голови Комісії передбачається у проекті закону про Державний бюджет України окремим рядком.

Комісія має рахунки в установах банків та інших кредитних установах.

Комісія подає щорічний звіт про використання кошторису витрат до Рахункової палати.

Стаття 29. Матеріальне і соціально-побутове забезпечення членів Комісії та працівників її секретаріату

Члени Комісії, керівник та інші посадові особи секретаріату Комісії є державними службовцями.

Член Комісії, який потребує поліпшення житлових умов, не пізніше як через 6 місяців після вступу на посаду

забезпечується Кабінетом Міністрів України на період виконання своїх повноважень службовим житлом.

Умови та порядок оплати праці, побутового, медичного, санаторно-курортного, транспортного та іншого обслуговування Голови Комісії, його заступника, секретаря Комісії, членів Комісії, а також працівників її секретаріату визначаються Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України "Про державну службу" (3723-12).

Під час службового відрядження члени Комісії та працівники її секретаріату користуються правом бронювання місць у готелях і на всіх видах транспорту, а також позачергового придбання проїзних документів.

Р о з д і л VII

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 30. Міжнародне співробітництво Комісії

Комісія може обмінюватися досвідом з відповідними державними органами інших країн, міжнародними організаціями, а також вступати до міжнародних організацій (асоціацій) виборчих систем.

Стаття 31. Посвідчення члена Комісії

Особам, яких призначено на посаду члена Комісії, після складення присяги видається посвідчення.

Стаття 32. Забезпечення Комісії законами та іншими нормативно-правовими актами

Комісія в установленому порядку забезпечується законами та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, а також документами, що офіційно розповсюджуються центральними органами виконавчої влади, органами судової влади.

Стаття 33. Використання Комісією автоматизованої інформаційної системи

У разі застосування автоматизованої інформаційної системи при проведенні виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму Комісія створює групу із числа її членів для контролю за її використанням.

Члени Комісії мають право знайомитися з будь-якою інформацією, що вводиться до автоматизованої інформаційної системи або виводиться з неї.

Під час процедури голосування автоматизована інформаційна система використовується виключно для спостереження за ходом і результатами голосування. Дані про результати голосування, отримані через автоматизовану інформаційну систему, є попередньою інформацією, що не має юридичних наслідків.

Р о з д і л V I I I

ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. До остаточного сформування штату секретаріату Комісії апарат Верховної Ради України, апарат Кабінету Міністрів України, міністерства на період виборчої кампанії 1998 року відряджають своїх працівників до Комісії за її клопотанням.

2. Для проведення виборчої кампанії 1998 року Управління справами Верховної Ради України, Кабінет Міністрів України здійснюють матеріально-технічне забезпечення Комісії, у тому числі надають необхідні приміщення, транспортні засоби, засоби зв'язку тощо.

3. Акти законодавства України застосовуються в частині, яка не суперечить цьому Закону.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 17 грудня 1997 року
N 733/97-ВР